

Slepačia Polievka pre Dušu

Nič nie je nemožné

101 skutočných
príbehov o tom,
ako pozitívny
prístup zlepšil
ľuďom život

Amy Newmark
& Deborah Norville

Chicken Soup
for the Soul.

Slepačia Polievka
pre *Dušu*

Nič nie je nemožné

101 skutočných
príbehov o tom,
ako pozitívny prístup
zlepšil ľuďom život

Amy Newmark
Deborah Norville

EASTONE BOOKS

Chicken Soup for the Soul: Think Possible – 101 Stories about Using a Positive Attitude to Improve Your Life

Copyright © 2015 by Chicken Soup for the Soul Publishing, LLC

This edition published under arrangement with Chicken Soup for the Soul Publishing, LLC,
PO Box 700, Cos Cob CT 06807-0700 USA. All Rights Reserved.

Slovak translation Copyright © 2016 by Eastone Group, a. s.

Slovak language rights handled by Prava I Prevodi, Belgrade in conjunction with
Montreal-Contacts/The Rights Agency.

Slepačia polievka pre dušu, jej logo a znaky sú ochrannou známkou spoločnosti Chicken
Soup for the Soul Publishing, LLC.

CSS, Chicken Soup for the Soul, and its Logo and Marks are trademarks of Chicken Soup
for the Soul Publishing, LLC.

Z anglického originálu *Amy Newmark, Deborah Norville – Chicken Soup for the Soul:
Think Possible – 101 Stories about Using a Positive Attitude to Improve Your Life* vydaného
vydavateľstvom Chicken Soup for the Soul Publishing, LLC preložila Alica Činčárová.
V roku 2016 vydalo vydavateľstvo Eastone Books, Bratislava.

www.eastonebooks.com

Translation © 2016 Mgr. Alica Činčárová

Jazyková korektúra: Mgr. Ivana Fábryová

Layout: Studio Eastone

Tlač: Těšínská tiskárna, a. s.

Všetky práva vyhradené.

Okrem použitia ukážok pre účely recenzie a kritiky žiadna časť tejto knihy nesmie byť
reprodukována ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek prostriedkami bez
predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted
in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or
otherwise, without the written permission of the publisher.

ISBN 978-80-8109-303-6

OBSAH

Predhovor ~ **Deborah Norville**

1

①

Nasledovať svoje srdce

1	Nemožné ~ Deborah Norville	6
2	Do posledného dychu ~ Sally Willard Burbank	10
3	Štikútanie ~ Annie Thibodeaux	14
4	Lekárove nariadenia ~ Robin L. Reynolds	18
5	Tichý hlások môjho srdca ~ Jen Gulka	21
6	Safari pre jedného ~ Robin Conte	25
7	Červená stolička ~ Ariffa Hosein	29
8	Moc tajomstva ~ Rose Barbour	33
9	Vysnívaná ~ Susan Kocian	36
10	Dobrý skutok ~ K. L. Werle	39
11	Striebro a zlato ~ Laura L. Padgett	42

②

Začať odznova

12	Úspech verzus zlyhanie ~ Peris DeVohn Edwards	46
13	Kríza a jej prínos ~ Suzanne Peppers	50
14	Kožená sukňa ~ Debra Perleberg	54
15	Dokážem to ~ Alice Klies	58
16	Na vlnách ~ Robin Martin Duttman	61
17	Pomohla mi vďačnosť ~ Vidal Cisneros Jr.	63
18	Vietor zmeny ~ Janet Hartman	67
19	Nový život ~ Karen Frazier	71
20	Vtáka poznáš po perí ~ Gail Molsbee Morris	74
21	Nájsť si čas na možnosti ~ Annmarie B. Tait	77
22	Korene ~ Barbara Davey	80

③

Prekonať nepriazeň osudu

23	Už zajtra oblička! ~ Steven Alexander	86
24	Tabby ~ Tammy Zaluzney	89

25	Od výsmechu na červený koberec ~ Tensie J. Taylor	92
26	Disney sen ~ Laura Snell	95
27	Dostať sa z jedného bodu do druhého ~ Joyce Oglesby	98
28	Pevná viera ~ James Foltz	101
29	Nezlomná viera a vôľa ~ Mandy Traut	104
30	Povedať „nie“ takmer nemožnému ~ Deborah J.	107
31	Autizmus je moja supersila ~ Michael R. Whary	110
32	Nič nie je nemožné ~ Katherine Magnoli	114
33	Môj najdôležitejší deň ~ Patrick B. Coomer	117

(4)

Vytrvalosť sa vypláca

34	Zachráňme princeznú ~ Peggy Omarzu	122
35	Hudba, moja láska ~ Shantell Antoinette	125
36	Dopraváčka ~ Lynne Turner	128
37	Emmy pre Andrewa ~ Cathy Mogus	132
38	Prekonať obezitu ~ Gina Tate	136
39	Poklady môjho života ~ Sydna Elrod	139
40	Háčiková babička ~ Kathe Campbell	143
41	Smaragdový sen ~ Linda Garrett Hicks	146
42	Až na dreň ~ Lorraine Cannistra	150
43	Posledný tanec ~ Erika Chody	154
44	Aloha ~ Chris Davis	156
45	Vitaj doma ~ Tsgoyna Tanzman	160

(5)

Postaviť sa svojmu strachu čelom

46	Kľúčový okamih ~ D. J. Morhart	166
47	Dve jednoduché slová ~ Annie Nason	169
48	Minúta, ktorá mi zmenila život ~ Darrell Horwitz	172
49	Menovka ~ Diane Stark	175
50	Správna cesta, krajší svet ~ Vaneza Paredes	178
51	Polepole ~ Rachel E. Printy	181
52	Ako orol leť ~ Lynn Fitzsimmons	185
53	Milovať život ~ Stephanie E. Sievers	188
54	Učiteľka z Mogury ~ Joanne Haynes	192
55	To, na čom záleží ~ Barbara Alpert	196
56	Najhoršia tanečnica na svete ~ Denise Reich	199

(6)

Povstať z popola

57	Čas vzlietnuť ~ Lauren H. Pottinger	204
58	Zložiť chalana ~ Madison Kurth	207

59	Sľub ~ Eva Carter	210
60	Prelom ~ Sharon Spungen	213
61	Nový život ~ Lee Gale Gruen	217
62	Myšlienky, slová a činy ~ Monique Gabrielle Salazar	221
63	Milník ~ Melissa Edmondson	225
64	Nájsť si svoje miesto v triede ~ Barbara Weddle	227
65	Moja cesta ~ Lisa McManus Lange	230
66	Dobrodružstvo na bicykli ~ Maria Dorsey	234
67	Milovať svoje vnútorné dieťa ~ L. A. Strucke	238

⑦

A život ide ďalej

68	Nič nie je nemožné ~ Kathryn D. Cagg	244
69	Z hrozného dobré ~ Carolee Noble	247
70	Nová jazva ~ David Warren	250
71	Od tragédie k triumfu ~ Carole Brody Fleet	253
72	Spoznať svoju hodnotu ~ Shaylene McPhee	257
73	Moje posolstvo ~ Jeanne Zornes	260
74	Svetielko v temnote ~ MaryAnn Austen	264
75	Neopakovateľný zázrak ~ Morgan Liphart	267
76	Strom ~ Shari Bowes Deaven	270
77	Tvrдый rozbeh ~ Michael Strand	272

⑧

Zázraky pozitívneho prístupu

78	Ako mi pomohol môj syn ~ Melissa C. Harrison	276
79	Miestnosť číslo 8 ~ Brittany Autumn Austin	280
80	Môj rozprávkový život ~ Cara Sue Achterberg	283
81	Zázračné sušienky ~ Denise Valuk	286
82	Uhol pohľadu ~ Nancy F. Goodfellow	290
83	Tanec je hračka ~ Sue Ross	293
84	Február ~ Dana L. Dickson	296
85	Kráľovná letiacich lôpt ~ Alicia McCauley	298
86	Môžem, dokážem, robím! ~ Jenna Glatzer	300
87	Sused ~ Kathy Whirity	304
88	Zrod odvahy ~ Tina Williams	306
89	Narodeniny ~ Peggy Purser Freeman	310

⑨

Naše vzory

90	Stratený prípad ~ Perry P. Perkins	314
91	Adrenalin ~ Heather Reid-Bell	317

92	Životná lekcia z odvahy ~ Donia Moore	320
93	Visieť na rebríku ~ Jax Cortez	324
94	Dvojnásobné víťazstvo ~ Diane Stark	327
95	Úsmev nebolí ~ Katrina Anne Willis	330
96	Sila lásky ~ Holly Wilkinson	332
97	Náčelníčka kmeňa ~ Rhonda Brunea	335
98	Slová za mrežami ~ Julie Overholser	339
99	Mentolové cukríky ~ Chris Davis	342
100	Kozmonauti a olympionici ~ Virginia Carraway Stark	346
101	Stena ~ Jennifer Lautermilch	349
	Zoznámte sa s našimi prispievateľmi	353
	Zoznámte sa s autorkami	365
	Podel'te sa o svoje šťastie a inšpiráciu... skrátka, napíšte nám svoj životný príbeh	367

Predhovor

ČO keby...? To je otázka, ktorú keď sa opýtame spätne, zvyčajne v nás vyvolá ľútosť. Nevyužíte príležitosti, neuskutočnené rozhovory... A teraz sa zahľadte do budúcnosti a opýtajte sa: „Čo keby...?“ Otázka je plná prísľubov a potenciálu ako žiadna iná. A je len jeden spôsob, ako na ňu odpovedať: zistiť to, overiť si veci v praxi.

Každý už v živote zažil, že neskúsil niečo, čo mal. Neprihovorili ste sa milému dievčaťu na opačnej strane miestnosti. Nesnažili ste sa získať povýšenie v práci. Dovolili ste notorickému pochybovačom, aby vás presvedčili, že váš nápad nestojí za nič. Nenavštívili ste chorého priateľa. A teraz je už neskoro.

O koľko by bol život lepší, keby ste žili v presvedčení, že nič nie je nemožné? Táto kniha je plná príbehov ľudí, ktorí kašľali na negatívne hlasy vo svojej hlave, ktorí dokázali odborníkom, že sa mýlia, ktorí kopali hlbšie, aby sa nakoniec tešili z víťazstva – veľkého či malého.

V niektorých prípadoch si to opakovali znova a znova ako mantru: „Dokážem to. Môžem to urobiť a aj to urobím!“ Život Jenny Glatzer sa náhle zastavil, keď mala niečo po dvadsiatke a začala trpieť panickou poruchou. Premohla ju agorafóbia, strach z otvoreného priestoru, a jej dom sa stal jej väzením; predstava, že vyjde von, bola pre ňu strašná. Nedokázala ani len vyjsť z izby, aby sa zvitála

s priateľkou, ktorá ju prišla navštíviť. „Dokážem to!“ opakovala si v mysli a nakoniec sa jej podarilo zžiť sa znova so svetom. A ešte ako! Vybudovala si úspešnú spisovateľskú kariéru a spolupracuje aj s takými hviezdami ako Celine Dion.

Michael Whary nebol predurčený na to, aby sa stal skautom či hral v školskej kapele. To preto, lebo sa narodil ako autista. Väčšina ľudí by túto diagnózu považovala za žalostné bremeno – ale Michael ju považuje za „supersilu“. Chce získať titul MBA a s jeho prístupom „nič nie je nemožné“ by som proti nemu určite nestavila.

Laura Snell premenila sen svojho malého syna o návšteve Disney Worldu na náučný experiment. Na konci dňa to bola ona, kto dostal lekciu, ako uskutočniť vytýčené ciele – a o to, čo sa naučila, sa podelila aj s nami.

A čo sa týka mňa, už od útleho detstva som si spievala jednu pesničku: „... a preto sa nemožné stáva každý deň...“ Napokon, z aerodynamického hľadiska by čmeliak nemal vedieť lietať. Nuž ale nik mu to nepovedal! Niektorým stačí, aby videli inšpiratívny príklad alebo si opakovali pomocnú mantru, vzchopia sa, naberú odvalu a silu a znova sa o niečo pokúsia. Iní potrebujú dôkaz. Ďalší by sa označili za skeptikov a myslím si, že do tejto skupiny by som zaradila aj seba. S niečím sa vám zdôverím – kúpila som si len jedinú nálepku na nárazník auta v živote. Je na nej nápis: „Ak vám mama hovorí, že vás miluje, radšej si to overte!“ (Takéto vecičky sa predávali na novinárskej konferencii, na ktorej som sa zúčastnila ako študentka.)

Mám pre vás novinku – ak si myslíte, že „myslieť pozitívne“ je plytvaním mozgovej kapacity – mýlite sa! K novinárčine som sa dostala preto, lebo vždy som bola tak trochu blázon do výskumov – či údajov, ako by sa to asi nazvalo dnes. Rada som čítala publikované výskumy v časopisoch. No a v jednom z nich sa písalo, že keď sa rozhodnete, že niečo urobíte, nielenže tak zvyšujete svoje šance na úspech tým, že si usporiadate svoj mozog tak, aby robil tie správne rozhodnutia vedúce k danému cieľu, ale zároveň budete menej citlivo vnímať prekážky, ktoré sa vám môžu stavať do cesty. Je to, akoby ste si nabili myseľ a navliekli pancier, ktorý vás ochráni pred všetkými pochybovačmi.

Funguje to takto: vedci zistili, že keď je vaša myseľ v poradnom režime, teda sa snaží zistiť, ako sa vyrovnáť s určitou situáciou, má sklon vnímať, ako jej môžu rôzne negatívne udalosti ublížiť. Ale keď sa rozhodnete konať – teda po ukončení poradného procesu –, pocit zraniteľnosti sa zmenší, čo posilní vaše kognitívne sily. Výskumy tiež naznačili, že keď sa ľudí opýtate, aká je ich

šanca uspieť, majú sklon „nasadiť si ružové okuliare“, ale vedci tvrdia, že to nemusí byť nevyhnutne zlé. Ba práve naopak; pôsobí to ako „palivo pre motor vašej mysle“, čo vám nakoniec pomôže dosiahnuť cieľ. To znamená, že keď sa rozhodnete konať, hlavne po zvážení všetkých svojich možností, šanca, že sa necháte vykoľajiť pochybnosťami, je menšia, lebo vo svojej mysli ste sa už rozhodli, že sa do toho pustíte! Možno práve preto je spoločnosť Nike taká úspešná. Ich slogan hovorí za všetko: „Skrátka to urob!“

Táto kniha je plná dôkazov. Nádejnej športovkyni Deborah J. povedali, že nezvládne doštudovať, keď zistila, že neplánovane otehotnela a zostala sama. Športové štipendium jej však umožnilo zostať členkou tímu a pokračovať v súťažení. Ako matka samoživiteľka, starajúca sa o seba aj o dieťa úplne sama, sa nielenže vrátila k športu, zlepšila si osobné maximum, ale aj doštudovala. A dokonca s vyznamenaním. Deborah hovorí, že slová „takmer nemožné“ nemajú miesto v jej slovníku.

Iste, nie všetky sny sa splnia. Niektoré príbehy sa nekončia „a žili šťastne, až kým nepomreli“, ale ich autori sa napriek tomu s nami podelili o to, čo sa z vlastnej skúsenosti naučili. Carole Brody Fleet prišla za štyri mesiace o manžela aj o otca. Jej smútok bol priam nepredstaviteľný a bolo pre ňu nesmierne ťažké nájsť zdroje, ktoré by jej pomohli s riešením praktických problémov vyplývajúcich z náhleho ovdovenia. A potom si jedného dňa uvedomila, že to, čo sa naučila v otázkach financií či iných oblastiach, by mohlo pomôcť iným. Založila teda online podpornú skupinu pre vdovy a doteraz napísala tri knihy. Už len pomyslenie na to, že z tej bolesti azda vzíde niečo dobré, pomáhalo Carole, aby prežila ťažké časy.

Ale pozrime sa znova na fakty. Vedci tvrdia, že už aj viera, že je niečo možné, má ochranný psychologický ošoh. Nazývajú ho „pozitívne ilúzie“, a hoci väčšina z nás sa asi nepáči pomyslenie, že „klameme sami seba“, tak presne to vedci označujú za posilnenie nášho emocionálneho rozpoloženia, čo má pozitívny vplyv na naše zdravie a kvalitu vzťahov. Ak si myslíme, že je niečo možné – aj keď sa to nemusí nakoniec stať –, môže nám to pomôcť. Jeden výskum dokonca zistil, že „nerealisticky optimistické benefity“ môžu priamo súvisieť s „vyšokou dlhovekosťou“.

Z vedeckého hľadiska možno ide len o hypotézu, ale už teraz je jasné, že osvojením si prístupu „nič nie je nemožné“ nemôžeme nič stratiť. Ba naopak, môžeme mnoho získať.

Takže sa usadte so šálkou čaju a vydajte sa s nami na cestu prianí, nádejí a snov – a možno zistíte, že aj vo vašom živote nie je nič nemožné, aj keď vám mnohí môžu tvrdiť opak.

~ DEBORAH NORVILLE

1. KAPITOLA

Nasledovať svoje srdce

Nemožné

Nič nie je nemožné. Je len možné.

~ Audrey Hepburn

Bol to jeden z mojich najobľúbenejších večerov: v televízii vysielali Popolušku. Mama upiekla čokoládové mafiny a moje tri sestry a ja sme mohli výnimočne jesť v obývačke pred telkou.

Zhrkli sme sa okolo televízora – takmer nalepené na obrazovke – a žasli, ako hlavnú predstaviteľku Lesley Ann Warren, dievčinu z povaly zašpinenú popolom, premenili na žiarivú princeznú, ktorá ukradla princovi srdce. Film bol čiernobiely, ale pre naše detské oči to bola tá najkrajšia výpravná šou na svete.

„Nemožné“, spievali sme spolu s rozprávkovou macochou, „aby sa z dreveného voza stal zlatý kočiar...“ poznali sme celú pesničku. „Nemožné... aby sa sedliacke dievča a princ zosobášili...“

Prešlo niekoľko desaťročí a ja si stále pamätám tie slová, ani ma to neprevapuje. Norvillove dievčatá si ich vryli do pamäti a minimálne pre mňa sa stali hymnou, ktorú som si spievala zakaždým, keď mi do cesty vošla nejaká

prekážka. Jasné, že bolo nemožné, aby sa z voza stal kočiar a zo somára biely tátoš. To predsa vedel každý. Ale kto mohol s určitosťou tvrdiť, že chudobné dievča sa nemôže vydať za následníka trónu? Len sa pozrite na to, koľko neurodzených ľudí má dnes šľachtické tituly!

Mojím snom nebolo vydať sa za krásneho princa, ale dostať prácu v televízii – pre dieťa vyrastajúce v meste takmer bez rozhlasu to bolo poriadne vzdialené. „Nemožné...“ znela pesnička v mojej hlave. „Nik zo štátu Georgia sa ešte nestal televíznym reportérom... nemožné.“ Už samotná predstava bola bláznivá. Z koho som si strieľala? Ktorý človek by si bez známostí, vplyvnej rodiny a prvotriedneho vzdelania čo i len pomyslel, že by mohol mať šancu získať prácu na televíznej obrazovke? Ako dieťa som nehrala v školských predstaveniach a nebola som roztľieskavačkou. Vždy som patrila ku skupine žiakov, ktorí tam jednoducho boli. A okrem toho som blondína a v tých časoch sa blondíny na televíznej obrazovke vyskytovali iba ako rosníčky – buclaté blond kočky hlásiace počasie, a vyzerali, akoby ich moderovanie bolo založené viac na ich vizáži než na tom, ako sa vyznali v meteorológii. Pre farbu vlasov by ma možno angažovali, ale moja figúra v tom období by moje šance určite zmarila.

Ja som však napriek tomu snívala. Veď nakoniec aj macocha pripomenula Popoluške, že svet je plný ľudí, čo porušujú pravidlá. Plný ľudí, ktorí každý deň uskutočňujú niečo „nemožné“ – pretože nepočúvajú večných pochybovačov. A tak som si šla za svojím snom, zatiaľ čo moji priatelia mali oveľa praktickejšie ambície. Jeden skončil v poisťovni, ďalší si to namieril na právnickú fakultu, iný sa chcel stať učiteľom – pre učiteľa sa vždy nájde miesto. Ja som dostávala dobré známky a ležala v knihách či odborných časopisoch o televíznej žurnalistike v školskej knižnici.

„Ako by sa mi žilo v Pocatelle v štáte Idaho?“ opýtala som sa samej seba, keď som si všimla inzerát miestnej televíznej stanice. „Kde je vlastne to Pocatello?“ bola nasledujúca otázka. Ak by som tam mala odštartovať svoju profesionálnu kariéru, asi by som to tam rok či dva vydržala.

Lenže najprv som potrebovala prax – nejakú stáž. Keďže svojím neustálym ležaním v knihách som si vyslúžila skvelé známky, požiadala som o prácu vo WSB-TV, dlhodobo najsledovanejšej televíznej stanici v Atlante. Na papieri to vyzeralo dobre: skvelé známky, veľa rôznych aktivít, gramatika a štylistika – dosť dobré, dúfam. Jeden faktor prijatia som však nedokázala nijako vylepšiť – svoj vek. Bola som o rok mladšia ako ostatní žiadatelia. „Prihláste sa o rok, keď

budete mať na to vek," navrhol pracovník stanice. Cítila som sa rovnako, ako keď nevlastné sestry civeli na Popoluškine handry, čo mala na sebe, a vysmievali sa jej: „V tomto by si chcela ísť na kráľovský ples?!" Lenže potom sa objavil môj princ... a mal podobu výkonného producenta štátnej televízie v Georgii, ktorý mi ponúkol stáž. Produkoval denný hodinový program z Valného zhromaždenia Georgie, lebo môj domovský štát bol prvý, ktorý umožnil televíznym kamerám, aby filmovali dianie v zákonodarnom zbore a relácia zachytávala celú akciu – ak sa teda dá nazvať akciou sledovanie rozpravy o tom, ktorá firma dostane štátnu zákazku na výrobu odrazových prvkov poznávacích značiek. Mal možnosť prijať štyroch spolupracovníkov a tri miesta mal už obsadené stážistkami z University of Georgia, kde som študovala aj ja. Tlačili naňho, aby si vybral muža z nejakej inej vzdelávacej inštitúcie, ale dostala som sa aspoň na pohovor. Tentoraz môj vek nebol prekážkou. Urobil naňho dojem môj prospech, ktorý som si dokázala udržať napriek svojim početným aktivitám v kampuse. Popoluška ide na ples! Nakoniec som to miesto získala. A – muž z Georgia State University tiež. Dostal na starosť víkendové zostrihy. Nič nie je nemožné!

Možno preto ma neskôr vždy priťahovali príbehy ľudí, ktorí vo svojom živote odmietli akceptovať nízke očakávania niekoho iného. O niektorých z nich som písala vo svojej knihe *Back on Track*; o ľuďoch, akými boli rodičia Marisy Thomas, ktorá sa narodila ako prenádherné bábätko, ale keď Thomasovci odchádzali z nemocnice, dozvedeli sa krutú diagnózu – mikrocefalus, čo je abnormálne malý mozog. Ich svet sa razom rozpadol, keďže lekári predpovedali, že dieťa bude slepé, nebude schopné rozprávať ani chodiť. „Nebude asi ani vedieť, že ste jej rodičia," povedal jeden z nich a sestra navrhla, aby dieťa umiestnili do ústavu.

Marisini rodičia to odmietli. Vzali svoje ťažko poškodené dieťa domov a urputne sa snažili nachádzať spôsoby, ako by ich dcéra mohla niečo zvládnuť. Potom si všimli, že keď v jej izbe hrá hudba, dievčatko sa celé rozziari. Otec ju držal v náručí, tancoval s ňou po izbe a na jej tvári sa zračila nespútaná radosť. Možno sa hudba stane kľúčom k jej srdcu. A vtedy jej rodičia stretli „svojho princa" – volal sa Clive Robbins a bol to zakladateľ Nordoff-Robbinsovho strediska pre hudobnú terapiu. Toto zariadenie pomáhalo fyzicky a mentálne hendikepovaným deťom, ktoré nereagovali na iné terapeutické programy. Začalo sa postupné zlepšovanie, aj keď slimačím tempom. Po dvoch rokoch

terapie bola Marisa schopná udržať v ruke hrnček a sama sa najesť. Po štyroch rokoch začala hovoriť a neskôr sa jej podarilo stať sa žiačkou školy pre ťažko postihnuté deti.

Nič nie je nemožné!

Nemecký spisovateľ Johann Wolfgang Goethe povedal: „Zázrak je veriť v seba – ak to dokážete, dokážete všetko!“ Verím, že je to pravda. A najlepšie na tom je, že ani nepotrebuje rozprávkovú bytosť.

~ DEBORAH NORVILLE

Do posledného dychu

*Hrdinom je bežný človek, ktorý navzdory ohromným
prekážkam nájde silu vytrvať a obšťastní iných.*

~ Christopher Reeve

Barbara Brown bola mojou najinšpiratívnejšou pacientkou. Narodila sa ako siedma z ôsmich detí mame alkoholičke, ktorá bola iba zriedka zamestnaná, a násilníckemu otcovi. Mama trávila noci pitím whisky v neďalekom bare, potom odpadla doma na gauč a nasledujúci deň vyspávala opicu. Otec ju bil, rovnako ako aj ostatné deti, aj za tie najmenšie prehrešky – za spálený burger, hádku medzi súrodencami... Barbara skrátka mala všetky predpoklady na to, aby hľadala útočisko v drogách a alkohole a robila čokoľvek, len aby unikla peklu, ktoré bola nútená nazývať domovom. Namiesto toho však vyhľadala miestnu cirkev, kde sa pastora manželka a ďalšie ženy postarali o to, aby mala školskú uniformu, poskytl jej podporu a úprimné láskyplné objatia.

Aby prežili násilie doma, súrodenci Brownovci sa zomkli. „Ako by som mohla zatrpknúť, keď moja staršia sestra po škole tvrdo pracovala, aby mi mohla

kúpiť arašidové maslo, chlieb a mlieko? Boh ma požehnal úžasnými sestrami a podporou mojej cirkevnej rodiny, takže mám toho toľko, za čo byť vďačná," tvrdila Barbara.

Keď sa do nej zahľadel pekný spolužiak a po skončení strednej školy ju požiadal o ruku, nemusel ju prehovárať. Bol to spôsob, ako sa dostať z dysfunkčnej rodiny. „Keď ma Roger chytil do náručia a povedal, že ma miluje a vždy sa o mňa postará, nemohla som uveriť tomu, aké mám šťastie. Vždy som chcela byť manželkou a mamou a vďaka Rogerovi sa mi ten sen splnil.“

Počas nasledujúcich dvanástich rokov Barbara porodila šesť detí, vďaka ktorým bola v neustálom pohybe – od bejzbalu cez futbal až po hodiny klavíra. Ako 42-ročná porodila dcéru s Downovým syndrómom. Zatiaľ čo by iné ženy boli z toho zničené či ohrozené náročnosťou starostlivosti o mentálne postihnuté dieťa, Barbara svoju dcéru zbožňovala. „Nenašli by ste lúbeznjšie dieťa, ako je moja Alice. Jej objatia a úsmev mi vždy rozžiaria deň.“

Život bol fajn až do dňa, keď sa jej Roger zdôveril, že ju síce miluje a nechce rozbiť rodinu, ale v skutočnosti je gej. „Už nemôžem popierať, kým som,“ zdôveril sa jej. Barbaru to zničilo – Rogera hlboko milovala a nechcela zničiť ich krásnu rodinu.

Nemala však na výber: buď sa rozvedie, alebo bude tolerovať manželovo správanie, ktorý sobotné noci trávil v gej baroch. Ako hlboko veriaci rozvod odmietala. „Je to skvelý otec, stará sa o nás, nepije, nebijie ma. Je milý, jemný a preskákali sme toho veľa. Ako by som mohla to všetko zahodiť pre jedinú vec?“

Po lícach sa jej kotúľali slzy, keď mi rozprávala o svojom tajomstve. Podala som jej obrúsok, aby si utrela oči a vyfúkala nos. „Čo mám robiť, pani doktorka? Roger vraví, že ma miluje a nechce sa rozvádzať. Ani ja to nechcem,“ povedala a skrúcala obrúsok medzi prstami. „Milujem ho, ale zakaždým, keď v sobotu večer odchádza z domu, ma to ubíja – viem, kam sa chystá a o čo mu ide.“

Či už to bolo správne, alebo nie, Barbara sa rozhodla zostať a s manželom boli svojim deťom skvelými rodičmi. Napriek bolesti a zrade trvala na tom, že sa sústreďí na Rogerove dobré stránky. „V ňom je toľko dobrého.“ Barbara nezatrpkla a nepestovala si svoje rany, namiesto toho sa pridala ku skupine žien, ktoré šili deky a financiami z ich predaja podporovali sirotince v Afrike. Niektoré z prikrývok, ktoré navrhla a ušila, boli natoľko exkluzívne, že sa predávali za 1 200 dolárov. „Nemám síce vysokoškolské vzdelanie, ale viem, ako ušit krásnu prikrývku na posteľ a Boh dokáže využiť každý talent človeka.“

Lenže akoby hrozné detstvo, postihnuté dieťa a manžel gej neboli dosť, Barbare sa zhoršovalo zdravie. Najprv ochorela na rakovinu prsníka, nasledovali operácia, chemoterapia a rádioterapia. Potom sa jej zhoršila cukrovka natoľko, že si po každom jedle musela pichať inzulín. O rok sa jej upchali cievy a musela podstúpiť ďalšiu operáciu a nakoniec sa jej v dôsledku degeneračného ochorenia zhoršil zrak natoľko, že už nemohla ďalej šiť svoje komplikované prikrývky, ktorými sa stala známou.

Sťažovala sa? Vzďala sa? Kdeže! Začala učiť novomanželov variť. „Veď niektoré mladomanželky skoro nevedia uvariť ani vodu! Vari sa to už v škole neučia?“

Z jej kurzu sa stal hit. Prešlo pár týždňov a mladomanželky sa naučili, ako vyrobiť cesto na koláč, podlievať mäso, napariť zeleninu, aby zostala chrumkavá, slávnostne prestrieť stôl či poskladať obrúsky. Mladé ženy sa chichotali a celé žiarili, keď nakoniec pripravili hodovanie pre miestnosť plnú hladných a vďačných manželov.

Žiaľ, Barbarino zdravie sa neprestajne zhoršovalo. Jej artritída pokročila natoľko, že sa začala pohybovať iba na vozíku. Potom jej vypovedali službu obličky, čo si vyžadovalo chodiť trikrát týždenne na dialýzu. Bola taká slabá, že nedokázala variť ani len pre seba, niečo ešte viesť kurz.

Jej manžel však dodržal slovo a staral sa o ňu. Varil, upratoval, nakupoval, zarábala peniaze a ošetroval. Každý pondelok, stredu a piatok ju vozil na dialýzu a dozeral na to, aby užívala lieky. Pripravoval prísne diabetické jedlá s nízkym obsahom soli a bielkovín, čo prospievalo jej obličkám. Lenže po nejakom čase bol vyčerpaný. Najali si teda pomocnicu na varenie a upratovanie. Problém však bol v tom, že tá žena variť nevedela. Roger ju chcel vyhodiť. „Je nám na nič!“ hneval sa. „Spálila toast a vajčka sú surové!“

„Roger, nemôžeme ju vyhodiť. Je slobodná matka, samoživiteľka, potrebuje zamestnanie!“ dohovárala mu Barbara. „Ak nevie variť, odvsadiať ju vyhodia. Čo bude potom s jej dvomi malými dcérami?“

Myslím, že hádate správne.

Barbara, sediaci na vozíčku, takmer slepá, s bolesťami chrbta, kĺbov a nefungujúcimi obličkami začala svoju „kuchárku“ učiť, ako pripraviť kurča, halušky, pečené mäso alebo dusené na zelenine... „Boh mi poslal toto dievča, aby som ju naučila variť. Lahšie sa zamestná. Nie som síce schopná chodiť a čítať malé písmená, ale aj z vozíčka sa dá vyučovať, ako preosiať múku či podliať

kura. Budem obšťastňovať druhých dovedy, kým nevydýchnem naposledy. Na to tu predsa som!“

Nikdy nezabudnem na Barbarin životný postoj. Vždy hľadala spôsoby, ako pomôcť iným a potešiť ich, nech bola akákoľvek slabá či zdravotne obmedzená. Napriek neúspechom a nezdarom vždy nachádzala radosť, humor a zmysluplný cieľ. Tak ako si zvolila, že uprednostní manželove dobré povahové črty, rovnako sa rozhodla tešiť sa zo životaschopnosti a radosti svojho postihnutého dieťaťa či najať pomocnicu v domácnosti, ktorú by iní vyhodili alebo považovali za bremeno. Barbara navždy zostane mojou hrdinkou.

~ SALLY WILLARD BURBANK

